

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ АГРАРНИХ НАУК

Бондар Людмила Пилипівна

кандидат біологічних наук, доцент,

Одеський державний аграрний університет

Україна, м. Одеса

У сучасному світі освіта розглядається як важливий компонент економічного росту і процвітання країни. Її роль для людини та суспільства з кожним роком стає все більш значущою. Метою даної роботи є обґрунтування практичних аспектів впровадження активних методів навчання у навчально-виховний процес вищого навчального закладу аграрного профілю.

Предметом даного дослідження є форми та методи організації активних методів навчання у ВНЗ 3-4 рівнів акредитації.

Об'єктом дослідження є аналіз впровадження в навчальний процес студентів активних методів навчання, які дають змогу отримати майбутнім фахівцям у галузі аграрних наук соціально-професійну компетентність.

Активні методи навчання – методи, які стимулюють пізнавальну діяльність учнів та студентів, вони побудовані в основному у діалогічній формі, передбачають вільний обмін думками про шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми та характеризуються високим рівнем активності учнів [1].

При використанні активних методів студенти ефективніше навчаються, що в майбутньому дозволить застосовувати здобуті знання в процесі практичної діяльності. Засвоєння знань та навичок, які вони набувають завдяки використанню активних методів навчання є більш ефективним і приємним.

Перевагами активних методів навчання є те, що використовуючи ці методи студент займає активну позицію у процесі навчання, а знання, одержані при цьому, не тільки швидше засвоюються, але й більш часто використовуються на

практиці. Тому, на нашу думку раціональне використання саме таких методів при організації підготовки майбутніх педагогів є виправданим [2].

Активні методи характеризуються тим, що вони ефективно стимулюють активність як студентів, так і викладачів; мають високу ефективність; їх є велика кількість та різноманітність [3].

Погоджуюсь з думкою Ю. В. Іваненко, що процес підвищення інтелектуальної активності студентів у процесі професійної підготовки головна передумова глибокого і міцного засвоєння знань. Тому, з метою більш якісної професійної підготовки майбутніх фахівців викладачам потрібно використовувати активні методи навчання [4].

З метою знаходження способів урахування нових педагогічних тенденцій підготовки майбутніх спеціалістів у галузі аграрних наук були розроблені і апробовані заняття із застосуванням активних методів навчання у процесі вивчення навчальних дисциплін: “Ботаніка”, “Екологія з основами радіобіології”, “Агрометеорологія”, “Охорона земель”, “Сучасні проблеми агроекології”.

Одним із напрямів удосконалення процесу підготовки майбутніх спеціалістів у галузі аграрних наук та продовольства є впровадження активних методів, до яких належать ігрові форми та активні методи проведення занять (мозковий штурм, мікрофон, цільові групи, світове кафе, Квест тощо), ми застосовували Квест під час вивчення навчальних дисциплін.

Основним моментом реалізації активних методів навчання є концепція спільної діяльності студентів, в основі якої лежить взаємодопомога й співробітництво, а також їх організація та проведення, які містять відбиток специфіки майбутньої професійної діяльності [5].

Для ефективного використання активних методів навчання викладачу необхідно враховувати наступні фактори :індивідуальні особливості студентів; навчально-методичний матеріал; розподіл студентів на невеликі групи;

створення ситуацій експерименту; ефективне використання навчальної аудиторії.

Зазначимо, що робота в малих групах завжди є засобом для досягнення мети. Правильно організована робота в групі дозволяє створити відносини і взаємодію між викладачем і студентами.

Тематичний квест, який було використано під час практичних занять з дисциплін включає такі компоненти:

- *Вступ, керівництво до дії* – визначення часових рамок, головних ролей учасників або сценарій квесту, попередній план роботи, ознайомлення зі змістом квесту в цілому.

- *Центральне завдання* – чітко визначено результат, який має одержати команда, виконавши задану серію завдань.

- *Опис процедури роботи*, яку необхідно виконати учасникам під час проходження етапу (може зазначатися на кожному етапі окремо чи на початку гри).

- *Розробка критеріїв чи параметрів оцінювання* – залежить від типу навчальних завдань, які вирішуються на квесті.

- *Висновок* – аналіз досвіду, отриманого учасниками квесту.

Основні засади квесту:

- Проходження за сюжетом, який може бути чітко визначеним або мати декілька варіантів, у залежності від вибору учасника.

- Питання розраховані на застосування логіки.

- Однозначність відповіді (одне слово - якщо це запитання для переходу між етапами; розширена відповідь - якщо це запитання самого етапу).

- Регламентована кількість часу на обговорення.

- Не завжди лаконічні та чіткі завдання розвивають дослідницькі навички – аналіз випадкових, на перший погляд, відомостей, збір різних, дещо абсурдних як за виглядом, так і за функціональністю даних-повідомлень.

- Залучення всіх учасників – думка кожного учасника враховується, навіть, якщо це тільки «рух у невідоме», висловлювання ідей, виконання певних практичних завдань.

- Міжпредметні зв'язки, застосування знань у новій ситуації.

Таким чином, основна ідея квесту: розвиток навчально-пізнавальної активності в умовах, коли всі психічні процеси студента, його увага, емоційно-вольова сфера готові до активного опрацювання навчального матеріалу.

Завдання були підібрані таким чином, щоб використовувалися знання не тільки з однієї дисципліни, а й з інших предметів. Організація першої гри зайняла багато часу, але результат був того вартий. Студенти ділилися враженнями про гру ще цілий тиждень, розпитували про способи розв'язування тих чи інших завдань.

Слід відмітити, що при використанні на заняттях активних методів зіткнулись з певними проблемами та труднощами. Тому, потрібно врахувати наступні фактори, а саме: не вміння студентами слухати інших; не бажання студентами у процесі обговорення змінювати свою думку, йти на компроміс та враховувати думки інших; установка на пасивне сприймання навчального матеріалу; звичка працювати за інструкційними вказівками викладача та невміння працювати в умовах невизначеності і відсутності чіткого алгоритму дій; студентам важко бути мобільними; студенти-лідери намагаються «тягнути» групу, а слабші студенти відразу стають пасивними [6].

Таким чином, активні методи навчання це інноваційні методи, які є активними інструментами при використанні в навчально-виховному процесі не тільки для студентів, а й для викладачів. За допомогою цих методів можна поглибити знання студентів, особливо у галузі аграрних наук, розширити їх інтереси, розвивати творчі ідеї і висунути нові концепції, спілкування з іншими людьми, вчитися разом із студентами. Використання активних методів навчання у методиці викладання аграрних наук дають можливість науково-

педагогічним працівникам краще зрозуміти своїх студентів та їх емоції, почуття, характер та сприйняття навчального матеріалу.

Література:

1. Грудзинская Е. Ю., Марико В. В. Активные методы обучения в высшей школе. / Учебно-методические материалы по программе повышения квалификации «Современные педагогические и информационные технологии». – Нижний Новгород, 2007, 182 с., с.4.

2. Лисак Г. О. Переваги застосування активних методів навчання у процесі підготовки викладачів ВНЗ до контрольної-оцінювальної діяльності / Г. О. Лисак, С. В. Король // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету “Україна”. – 2012. – № 5. – С. 121-124.

3. Dytfeld K. Smółka E. Metody aktywizujące jako system motywowania uczniów do nauki / Katarzyna Dytfeld Ewelina Smółka // Projekt „Kompetencje zawodowe nauczycielek i nauczycieli jako element budowania organizacji uczącej się i lokalnej strategii oświatowej w powiecie ostrzeszowskim” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego [Електронний Ресурс]. – Режим доступу : http://www.powiatostrzeszowski.pl/asp/pliki/dok/publikacja_na_strone_p._katarzyny_dytfeld_i_p._eweliny_smolki.pdf.

4. Іванко Ю. В. Активні методи навчання як засіб актуалізації особистісного сенсу в пізнавальній діяльності студентів [Електронний ресурс] / Ю. В. Іванко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. – 2012. – Вип. 37. – С. 93-96.

5. Москалюк О. І. Ефективність упровадження активних методів навчання у підготовку магістрів-соціальних педагогів / О. І. Москалюк // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету “Україна”. – 2013. – № 2. – С. 157-161.

6. Долбнєва Д. В. Інтерактивні методи навчання: сутність необхідність та використання при підготовці фахівців з обліку та аудиту у ВНЗ України / Д. В. Долбнєва // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.1. – С. 389-398.